A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (ötödik tanács)

2020. november 25.*

„Előzetes döntéshozatal – Verseny – EUMSZ 102. cikk – Erőfölénnyel való visszaélés – A »tisztességtelen ár« fogalma – Közös jogkezelő szervezet – *De facto* monopolhelyzet – Erőfölény – Visszaélés – Zeneművek zenei fesztiválokon való előadása – A belépőjegyek értékesítéséből származó bruttó bevételen alapuló táblázat – A közös jogkezelő szervezet szolgáltatásával való észszerű kapcsolat – A közös jogkezelő szervezet zenei repertoárja ténylegesen előadott részének meghatározása”

A C-372/19. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet az ondernemingsrechtbank Antwerpen (vállalkozási ügyek bírósága, Antwerpen, Belgium) a Bírósághoz 2019. február 28-án érkezett, 2019. május 10-i határozatával terjesztett elő

a **Belgische Vereniging van Auteurs, Componisten en Uitgevers CVBA (SABAM)**

és

a **Weareone.World BVBA**,

a **Wecandance NV**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (ötödik tanács)

tagjai: E. Regan tanácselnök, K. Lenaerts, a Bíróság elnöke, az ötödik tanács bírájaként eljárva, M. Ilešič (előadó), C. Lycourgos és I. Jarukaitis bírák,

főtanácsnok: G. Pitruzzella,

hivatalvezető: M. Ferreira főtanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2020. május 27-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– a Belgische Vereniging van Auteurs, Componisten en Uitgevers CVBA (SABAM) képviseletében B. Michaux, O. Sasserath, G. Ryelandt, E. Deturck és J. Vrebos advocaten,

– a Weareone.World BVBA képviseletében C. Curtis, E. Monard és K. Geelen advocaten,

* Az eljárás nyelve: holland.

– a Wecandance NV képviseletében P. Walravens, T. De Meese és C. Lebon advocaten,

– a belga kormány képviseletében J.-C. Halleux, S. Baeyens, L. Van den Broeck és C. Pochet, meghatalmazotti minőségben, segítőik: P. Goffinet és S. Depreeuw advocaten,

– a francia kormány képviseletében P. Dodeller, A.-L. Desjonquères és A. Daniel, meghatalmazotti minőségben

– az Európai Bizottság képviseletében J. Samnadda, F. van Schaik és C. Zois, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2020. július 16-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem az EUMSZ 102. cikknek adott esetben a szerzői és szomszédos jogok közös jogkezeléséről, valamint a zeneművekre vonatkozó jogok több országra kiterjedő licencbe adásáról szóló, 2014. február 26-i 2014/26/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2014. L 84., 72. o.) 16. cikkével összefüggésben történő értelmezésére irányul.

2 E kérelem előterjesztésére az egyfelől a Belgische Vereniging van Auteurs és a Componisten en Uitgevers CVBA (SABAM), másfelől a Weareone.World BVBA és a Wecandance NV közötti, az utóbbiaktól a SABAM által szerzői jogi jogcímen követelt díjak tárgyában folyamatban lévő két jogvita keretében terjesztették elő.

Jogi háttér

Az uniós jog

3 A 2014/26 irányelv (8) preambulumbekezdése kimondja:

„Ez az irányelv arra irányul, hogy összehangolja azokat a tagállami szabályokat, amelyek a szerzői és szomszédos jogok közös jogkezelő szervezetek általi kezelésének tevékenységéhez való hozzáférésre, a közös jogkezelő szervezetek irányításának módjaira, valamint ezek felügyeleti keretére vonatkoznak […]”

4 Ezen irányelvnek „A felhasználás engedélyezése” című 16. cikke értelmében:

„(1) A tagállamok biztosítják, hogy a közös jogkezelő szervezetek és a felhasználók jóhiszeműen folytassanak tárgyalásokat a jogok engedélyezésére vonatkozóan. A közös jogkezelő szervezetek és a felhasználók kötelesek egymásnak megadni minden szükséges tájékoztatást.

(2) A felhasználás engedélyezésének objektív és megkülönböztetésmentes [helyesen: hátrányos megkülönböztetéstől mentes] kritériumok alapján kell történnie. […]

A jogosultak a felhasználás engedélyezése fejében megfelelő díjazásban részesülnek. A kizárólagos jogok és a díjazáshoz való jogok díjszabásának észszerűnek kell lennie, többek között a jogok gyakorlásának gazdasági értékéhez képest, szem előtt tartva a művek és egyéb teljesítmények felhasználásának jellegét

és körét, valamint a közös jogkezelő szervezet által nyújtott szolgáltatás gazdasági értékéhez képest. A közös jogkezelő szervezetek tájékoztatják az érintett felhasználót az e díjszabások megállapítására használt kritériumokról.

[…]”

A belga jog

5 A 2014/26 irányelvet a Wet van 8 juni 2017 tot omzetting in Belgisch recht van de richtlijn 2014/26/EU van het Europees Parlement en de Raad van 26 februari 2014 betreffende het collectieve beheer van auteursrechten en naburige rechten en de multiterritoriale licentieverlening van rechten inzake muziekwerken voor het online gebruik ervan op de interne markt (a szerzői és szomszédos jogok közös jogkezeléséről, valamint a zeneművekre vonatkozó jogok több országra kiterjedő licencbe adásáról szóló, 2014. február 26-i 2014/26/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvet a belga jogba átültető 2017. június 8-i törvény) (*Belgisch Staatsblad*, 2017. június 27., 68276. o.). ültette át a belga jogba.

6 E törvény 63. cikke a következőképpen módosította a gazdasági törvénykönyv XI.262. cikkét:

„(1) A felhasználás engedélyezésének objektív és hátrányos megkülönböztetéstől mentes kritériumok alapján kell történnie. […]

A jogosultak a felhasználás engedélyezése fejében megfelelő díjazásban részesülnek. A kizárólagos jogok és a díjazáshoz való jogok díjszabásának észszerűnek kell lennie, többek között a jogok gyakorlásának gazdasági értékéhez képest, szem előtt tartva a művek és szolgáltatások felhasználásának jellegét és körét, valamint a közös jogkezelő szervezet által nyújtott szolgáltatás gazdasági értékéhez képest. A jogkezelő szervezetek tájékoztatják az érintett felhasználót az e díjszabások megállapítására használt kritériumokról.

[…]”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

7 A SABAM egy profitérdekelt gazdasági társaság, amely Belgiumban a szerzői jogok egyetlen közös jogkezelő szervezeteként e területen tényleges monopóliummal rendelkezik a zeneművek többszörözéséért és nyilvánossághoz való közvetítéséért járó jogdíjak beszedésének és felosztásának piacán.

8 A Weareone.World és a Wecandance 2005 és 2013 óta szervezi a Tomorrowland és a Wecandance éves fesztivált. E különböző események során szerzői jogi védelem alatt álló zeneműveket használtak, amelyek kezelését a SABAM biztosítja.

9 Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat szerint a SABAM által e fesztiválszervezőktől követelt díjak mértékét a SABAM úgynevezett „211-es” díjszabása (a továbbiakban: 211-es díjszabás) alapján határozzák meg.

10 A 211-es díjszabásnak az alapeljárásra alkalmazandó változata két különböző mértéket tartalmaz, amelyek alkalmazása a SABAM szabad választására van bízva. Ez utóbbi vagy a hanggal besugárzott terület vagy a rendelkezésre álló ülőhelyek száma alapján kiszámított „minimális díjat”, vagy – mint a jelen ügyben – „alapdíjat” alkalmazhat.

11 Az alapdíjat a jegyek értékesítéséből származó bruttó bevétel alapján kell kiszámítani – ideértve azon jegyek értékét is, amelyeket szponzorálásért cserébe osztottak ki –, levonva a foglalási költségeket, a hozzáadottérték-adót (héa) és az esetleges önkormányzati adókat, illetve vagylagosan a művészeti költségvetés alapján, vagyis a művészek számára a programjuk végrehajtása céljából rendelkezésre bocsátott összegek alapján, amennyiben e művészeti költségvetés teljes összege meghaladja a jegyek értékesítéséből származó bruttó bevételt. Ezen alapdíj nyolc különböző jövedelemsávot tartalmaz, amelyekre csökkenő mértékű díjat kell alkalmazni.

12 A fesztivál szervezője az említett alapdíjból engedményben részesülhet a SABAM repertoárjából származó, az esemény során ténylegesen előadott zeneművek aránya alapján. Így, amennyiben a szervező meghatározott határidőn belül közli a SABAM-mal az eseményen előadott művek listáját, ez utóbbinak lehetősége van az alapdíjra alkalmazott csökkentésre az alábbi módon: ha az előadott zeneművek kevesebb mint 1/3-a származik a SABAM repertoárjából, a SABAM az alapdíj 1/3-át számítja fel; ha az előadott zeneművek kevesebb mint 2/3-a származik a SABAM repertoárjából, a SABAM az alapdíj 2/3-át számítja fel; végül ha az előadott zeneművek legalább 2/3-a származik a SABAM repertoárjából, a SABAM a teljes alapdíjat felszámítja (a továbbiakban: 1/3–2/3 szabály).

13 2017. április 13-i és május 5-i beadványaival a SABAM keresetet indított a kérdést előterjesztő bíróság előtt egyrészt a Weareone.World, másrészt pedig a Wecandance ellen annak érdekében, hogy ez utóbbiakat kötelezzék a szerzői jogdíjaknak megfelelő azon összegek megfizetésére, amelyekkel e fesztiválszervezők a 211-es díjszabásban előírt alapdíj alkalmazásával a 2014., 2015. és 2016. évi Tomorrowland fesztivál és a 2013–2016. évi Wecandance fesztiválok után tartoznak neki.

14 A Weareone.World és a Wecandance a kérdést előterjesztő bíróság előtt vitatta a 211-es díjszabás jogszerűségét, azon az alapon, hogy az e díjszabás alapján kiszámított díjak nem felelnek meg a SABAM által nyújtott szolgáltatások gazdasági értékének, megsértve az EUMSZ 102. cikket.

15 A fesztiválszervezők különösen arra hivatkoztak először is, hogy az 1/3–2/3 szabály nem kellően pontos. E tekintetben modern technológiák révén lehetséges pontosabban azonosítani a SABAM repertoárjából származó, ténylegesen előadott zeneműveket, valamint azok időtartamát.

16 Másodszor a fesztiválszervezők azt róják fel a SABAM-nak, hogy az alapdíjat a jegyek értékesítéséből származó bruttó bevétel vagy a művészeti költségvetés alapján számítja ki, anélkül azonban, hogy lehetővé tenné számukra, hogy e bruttó bevételekből levonják az e fesztiválok szervezésével kapcsolatban felmerült összes költséget, amelyek nem állnak kapcsolatban az ezen események során előadott zeneművekkel.

17 Ezzel kapcsolatban e szervezők rámutatnak arra, hogy a jegyek értékesítéséből származó bevétel nem kapcsolódik a SABAM által nyújtott szolgáltatás gazdasági értékéhez, mivel ez utóbbi a repertoárja ugyanezen műveinek használatáért magasabb díjat követelhet olyan események esetén, amelyek belépődíja magasabb. Márpedig a fesztiválozók a SABAM szolgáltatásaitól független tényezők miatt fizetnek magasabb belépődíjat, mint amilyen a szervezők arra irányuló erőfeszítései, hogy a fesztivál „teljes élményt” nyújtson, a rendelkezésre álló infrastruktúra, illetve az előadóművészek minősége.

18 A kérdést előterjesztő bíróság rámutat, hogy annak kérdése merült fel, hogy a SABAM által alkalmazott díjszabás összeegyeztethető-e az EUMSZ 102. cikkel, valamint a 2014/26 irányelv 16. cikkével. Közelebbről a kérdést előterjesztő bíróság arra keres választ, hogy az erőfölényben lévő szervezet díjszabásának milyen pontosnak kell lennie ahhoz, hogy e szervezetet ne lehessen úgy tekinteni, mint amely a tisztességtelen díjszabás miatt erőfölénnyel való visszaélést követ el.

19 E körülmények között az Ondernemingsrechtbank Antwerpen (vállalkozási ügyek bírósága, Antwerpen) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdést terjeszti a Bíróság elé:

„Úgy kell-e értelmezni az EUMSZ 102. cikket – adott esetben a [2014/26 irányelv] 16. cikkével összefüggésben –, hogy erőfölénnyel való visszaélés áll fenn, ha a valamely tagállamban *de facto* monopolhelyzetben lévő szerzői jogi közös jogkezelő szervezet olyan díjszabási modellt alkalmaz zenei rendezvények szervezőivel szemben a zeneművek nyilvánossághoz közvetítésének jogát illetően, amely többek között az üzleti forgalmon alapul, és

1. amelynek alapjául sávos átalánydíjszabás szolgál olyan díjszabás helyett, amely (korszerű műszaki segédeszköz használatával) figyelembe veszi, hogy a közös jogkezelő szervezet által kezelt repertoár pontosan mekkora hányadot képvisel a rendezvényen előadott zenéből?

2. amely alapján a jogdíjak külső tényezőktől, például a belépődíjtól, az ételek és italok árától, a fellépő művészekre szánt költségvetéstől és az egyéb elemekre, például a dekorációra szánt költségvetéstől is függenek?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésről

20 Elöljáróban emlékeztetni kell arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a nemzeti bíróságok és a Bíróság között az EUMSZ 267. cikkel bevezetett együttműködési eljárás keretében a Bíróság feladata, hogy a nemzeti bíróságnak az előtte folyamatban lévő ügy eldöntéséhez hasznos választ adjon. Ennek érdekében adott esetben a Bíróságnak át kell fogalmaznia az elé terjesztett kérdéseket (2019. december 18-i IT Development ítélet, C-666/18, EU:C:2019:1099, 26. pont; 2019. december 19-i Nederlands Uitgeversbond és Groep Algemene Uitgevers ítélet, C-263/18, EU:C:2019:1111, 31. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

21 A jelen ügyben rá kell mutatni, hogy noha a kérdést előterjesztő bíróság arra kéri a Bíróságot, hogy értelmezze az EUMSZ 102. cikket, adott esetben a 2014/26 irányelv 16. cikkével összefüggésben, az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, hogy e bíróság kérdése kifejezetten az „erőfölénnyel való visszaélés” fogalmának értelmezésére vonatkozik, amely fogalom nem szerepel kifejezetten sem e 16. cikkben, sem ezen irányelv egyetlen más rendelkezésében, mivel ezen irányelv célja, annak (8) preambulumbekezdése szerint az, hogy összehangolja azokat a tagállami szabályokat, amelyek a szerzői és szomszédos jogok közös jogkezelő szervezetek általi kezelésének tevékenységéhez való hozzáférésre, a közös jogkezelő szervezetek irányításának módjaira, valamint ezek felügyeleti keretére vonatkoznak. E körülmények között a kérdést előterjesztő bíróság kérdését kizárólag az EUMSZ 102. cikkre tekintettel kell megvizsgálni, figyelemmel azonban arra, hogy az említett 16. cikk a (2) bekezdésének második albekezdésében releváns kritériumokat tartalmaz annak értékelése céljából, hogy az ilyen szervezet a szerzői jogdíjak beszedése során tisztességtelen díjakat alkalmaz-e.

22 Azt is ki kell emelni, hogy e kérdés második részével a kérdést előterjesztő bíróság kifejezetten azt kérdezi a Bíróságtól, hogy milyen kapcsolat áll fenn a 211-es díjszabás keretében egyrészt a követelt díjak, másrészt pedig az olyan „külső tényezők” között, mint az ételek és italok ára, a fellépő művészekre szánt költségvetés és az egyéb elemekre, például a dekorációra szánt költségvetés között.

23 Mindazonáltal, ahogyan az az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, az alapügyben szereplő díjakat a jegyek értékesítéséből származó bruttó bevétel, nem pedig a szervezők művészeti költségvetése alapján számították ki. Ezenkívül kifejezetten a feltett kérdés tárgyát képezi az a kérdés, hogy a szervezőknél – többek között a dekorációval kapcsolatban – felmerült költségeket, le lehet-e vonni a belépőjegyek értékesítéséből származó bruttó bevételből a fizetendő díj kiszámítása céljából, ellentétben a 211-es díjszabásban előírtakkal.

24 E körülmények között meg kell állapítani, hogy kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra keres választ, hogy az EUMSZ 102. cikket úgy kell-e értelmezni, hogy az e cikk értelmében vett erőfölénnyel való visszaélésnek minősül, ha a valamely tagállamban tényleges monopóliummal rendelkező közös jogkezelő szervezet a zeneművek nyilvánossághoz közvetítésének jogát illetően olyan díjtáblázatot alkalmaz a zenei rendezvények szervezőire, amelyben egyrészt a szerzői jogdíjakat a belépőjegyek értékesítéséből származó bruttó bevételre alkalmazott díj alapján számítják ki, anélkül hogy e bevételekből le lehetne vonni a fesztivál szervezéséhez kapcsolódó összes olyan költséget, amely nem áll kapcsolatban az ott előadott zeneművekkel, másrészt sávos átalányrendszert alkalmaznak annak meghatározásához, hogy ezen művek milyen arányban szerepelnek az említett jogkezelő repertoárjában.

25 Az EUMSZ 102. cikk első bekezdése értelmében a belső piaccal összeegyeztethetetlen és tilos egy vagy több vállalkozásnak a belső piacon vagy annak jelentős részén meglévő erőfölényével való visszaélése, amennyiben ez hatással lehet a tagállamok közötti kereskedelemre. Ahogyan az e cikk második bekezdésének a) pontjából kitűnik, az erőfölényben lévő vállalkozás által tisztességtelen üzleti feltételek előírása az erőfölénnyel való visszaélésnek minősül.

26 Mindenekelőtt emlékeztetni kell arra, hogy az olyan közös jogkezelő szervezet, mint a SABAM, olyan vállalkozásnak minősül, amelyre az EUMSZ 102. cikk alkalmazandó (lásd ebben az értelemben: 2014. február 27-i OSA-ítélet, C-351/12, EU:C:2014:110, 80. pont).

27 Ugyanis, mivel az ilyen közös jogkezelő szervezet monopóliummal rendelkezik valamely tagállam területén a védelem alatt álló művek egy csoportjára vonatkozó szerzői jogok kezelése céljából, meg kell állapítani, hogy e szervezet e cikk értelmében erőfölénnyel rendelkezik a belső piac jelentős részén (lásd ebben az értelemben: 2014. február 27-i OSA-ítélet, C-351/12, EU:C:2014:110, 86. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

28 A közös jogkezelő szervezet által követelt díjak tekintetében a Bíróság már többször kimondta, hogy az ilyen vállalkozások magatartása visszaélésnek minősülhet, és ennélfogva az EUMSZ 102. cikkben foglalt tilalom hatálya alá tartozhat, ha e vállalkozások a díjak mértékének meghatározásakor olyan túlzott árat alkalmaznak, amely nem áll észszerű kapcsolatban az általuk nyújtott szolgáltatás gazdasági értékével, amely szolgáltatás abban áll, hogy az általuk kezelt szerzői jogi védelem alatt álló zeneművek repertoárját teljes egészében a felhasználók rendelkezésére bocsátják (lásd ebben az értelemben: 2008. december 11-i Kanal 5 és TV 4 ítélet, C-52/07, EU:C:2008:703, 28. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; 2014. február 27-i OSA-ítélet, C-351/12, EU:C:2014:110, 88. pont; 2017. szeptember 14-i Autortiesību un komunicēšanās konsultāciju aģentūra – Latvijas Autoru apvienība ítélet, C-177/16, EU:C:2017:689, 35. pont).

29 A nemzeti bíróság feladata, hogy az előtte folyamatban lévő ügy fényében és az ügy összes körülményének figyelembevételével meghatározza az ilyen díjak esetlegesen túlzott jellegét (lásd ebben az értelemben: 1987. április 9-i Basset ítélet, 402/85, EU:C:1987:197, 19. pont; 1989. július 13-i Tournier ítélet, 395/87, EU:C:1989:319, 32. pont).

30 Ennek meghatározása keretében a nemzeti bíróságnak különösen figyelembe kell vennie a szerzői jog sajátos jellegét, valamint megfelelő egyensúlyt kell teremtenie a szerzői jogi védelemben részesülő zeneművek szerzőinek az e művek felhasználásáért járó díjazáshoz fűződő érdeke és a felhasználók azon érdeke között, hogy az említett műveket észszerű feltételek mellett használhassák fel (lásd ebben az értelemben: 2008. december 11-i Kanal 5 és TV 4 ítélet, C-52/07, EU:C:2008:703, 30. és 31. pont). Annak ellenőrzése érdekében, hogy a közös jogkezelő szervezet által előírt díjak szintje méltányos-e mind a szerzőknek a megfelelő díjazáshoz való joga, mind pedig a felhasználók jogos érdekei szempontjából, többek között nemcsak magának a közös jogkezelés mint olyan gazdasági értékét kell figyelembe venni, hanem a művek felhasználásának jellegét és terjedelmét, valamint az e felhasználás által generált gazdasági értéket is.

31 E tekintetben, noha a Bíróság emlékeztetett arra, hogy annak értékeléséről van szó, hogy túlzott aránytalanság áll-e fenn a ténylegesen viselt költségek és a ténylegesen követelt ár között, és ha igen, meg kell vizsgálni, hogy tisztességtelen ár alkalmazásáról van-e szó, akár önmagában, akár a versenytárs szolgáltatásokkal összehasonlítva, arra is rámutatott, hogy léteznek más módszerek is, amelyek lehetővé teszik valamely ár esetleges túlzott jellegének megállapítását (lásd ebben az értelemben: 2017. szeptember 14-i Autortiesību un komunicēšanās konsultāciju aģentūra – Latvijas Autoru apvienība ítélet, C-177/16, EU:C:2017:689, 36. és 37. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

32 Ami különösen a közös jogkezelő szervezetek által kiszabott díjakat illeti, e módszerek – ahogyan arra a főtanácsnok indítványának 33. pontjában rámutatott – többek között állhatnak egyrészt azon ár, amelynek tisztességes jellegét vitatják, másrészt olyan referenciamutatók összehasonlításában, mint például az erőfölényben lévő vállalkozás által az ugyanazon érintett piacon korábban ugyanezen szolgáltatások tekintetében alkalmazott árak, az ilyen vállalkozás által más hasonló szolgáltatásokért vagy az ügyfelek különböző kategóriái tekintetében alkalmazott árak, vagy akár más vállalkozások által ugyanezen szolgálatásokért vagy más nemzeti piacokon hasonló szolgáltatásokért alkalmazott árak, feltéve, hogy ezen összehasonlítást egységes alapon végzik (lásd ebben az értelemben: 2017. szeptember 14-i Autortiesību un komunicēšanās konsultāciju aģentūra – Latvijas Autoru apvienība ítélet, C-177/16, EU:C:2017:689, 38. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

33 A kérdést előterjesztő bíróság kérdéseit a fenti megfontolások fényében kell megválaszolni.

34 A kérdést előterjesztő bíróság elsősorban arra keres választ, hogy az EUMSZ 102. cikk értelmében vett erőfölénnyel való visszaélésnek minősül-e az, ha a közös jogkezelő szervezet olyan díjtáblázatot alkalmaz a zenei rendezvények szervezőire, amelyben a szerzői jogdíjakat a belépőjegyek értékesítéséből származó bruttó bevételre alkalmazott díj alapján számítják ki, anélkül hogy e bevételekből le lehetne vonni a fesztivál szervezéséhez kapcsolódó összes olyan költséget, amely nem áll kapcsolatban az ott előadott zeneművekkel.

35 E bíróság előtt a Weareone.World és a Wecandance ugyanis – ahogyan az a jelen ítélet 17. pontjában szerepel – egyrészt arra hivatkozott, hogy a jegyek értékesítéséből származó bevétel nem kapcsolódik a SABAM által nyújtott szolgáltatás gazdasági értékéhez, mivel ez utóbbi a repertoárja ugyanezen műveinek használatáért magasabb díjazást követelhet azon események esetén, amelyek belépődíja magasabb.

36 Másrészt az alapügyben szereplőkhöz hasonló fesztiválok bruttó bevételének szintje a szervezők arra irányuló erőfeszítéseiből ered, hogy a fesztivál „teljes élményt” nyújtson, a rendelkezésre álló infrastruktúrából, illetve az előadóművészek minőségéből. Márpedig ezek a tényezők, amelyeknek a fesztiválszervezők által fizetendő díjak kiszámítása céljából a bruttó bevétel összegéből való levonását a SABAM megtagadta, nem kapcsolódnak a SABAM által nyújtott gazdasági szolgáltatáshoz.

37 E tekintetben először is, azon kérdést illetően, hogy egy közös jogkezelő szervezet megsértheti-e az EUMSZ 102. cikket, azáltal hogy a belépőjegyek értékesítéséből származó bruttó bevételen alapján számított díjtáblázatot alkalmaz a zenei rendezvények szervezőire, meg kell állapítani, hogy a Bíróság rögzített zeneműveknek táncos szórakozóhelyeken való nyilvános előadásáért járó szerzői jogi díjazás jogcímén kapott olyan díjakat illetően, amelyek összegét e szórakozóhelyek üzleti forgalma alapján számítják ki, hogy az ilyen díjakat a szerzői jog szokásos hasznosításának kell tekinteni, és azok beszedése önmagában nem minősül az EUMSZ 102. cikk értelmében vett visszaélésszerű magatartásnak (lásd ebben az értelemben: 1987. április 9-i Basset ítélet, 402/85, EU:C:1987:197, 15., 18., 20. és 21. pont; 1989. július 13-i Tournier ítélet, 395/87, EU:C:1989:319, 45. pont).

38 A Bíróság a nagyközönség részére sugárzott televízióadásokból származó bevételei vagy ennek alternatívájaként, a hirdetésből és/vagy előfizetés-értékesítésből származó bevételei meghatározott százalékának megfelelő díjak beszedésével kapcsolatban azt is megállapította, hogy amennyiben e

díjakat a televíziós műsorszolgáltató társaságok bevételei alapján számítják ki, azok főszabály szerint észszerű kapcsolatban vannak a közös jogkezelő szervezet által nyújtott szolgáltatás gazdasági értékével (lásd ebben az értelemben: 2008. december 11-i Kanal 5 és TV 4 ítélet, C-52/07, EU:C:2008:703, 34. és 37. pont).

39 Az ilyen ítélkezési gyakorlat, amelyből az következik, hogy valamely közös jogkezelő szervezetnek a zenei rendezvényből származó bevételek százalékán alapuló díjtáblázatát a szerzői jog szokásos hasznosításának kell tekinteni, és főszabály szerint észszerű kapcsolatban áll az e szervezet által nyújtott szolgáltatás gazdasági értékével, átültethető az alapügyben szereplőhöz hasonló díjtáblázatra, amelyet a belépőjegyek értékesítéséből származó bruttó bevétel alapján számítanak ki, így az ilyen díjtáblázat közös jogkezelő szervezet általi alkalmazása önmagában nem minősül az EUMSZ 102. cikk értelmében vett visszaélésszerű magatartásnak.

40 Az ilyen díjtáblázat alkalmazásával ugyanis a SABAM a versenyjog tekintetében jogszerű célt követ, azaz tagjai jogainak és érdekeinek védelmére törekszik zeneműveik felhasználóival szemben (lásd ebben az értelemben: 1989. július 13-i Tournier ítélet, 395/87, EU:C:1989:319, 31. pont).

41 Továbbá az ilyen díjtáblázatból eredő díjak e zeneművek nyilvánossághoz közvetítésének ellenértékét képezik. Márpedig ezen ellenértéket e felhasználásnak a gazdasági forgalom szempontjából vett értékére tekintettel kell vizsgálni (lásd ebben az értelemben: 2008. december 11-i Kanal 5 és TV 4 ítélet, C-52/07, EU:C:2008:703, 36. pont), amely többek között a védelem alatt álló műveket élvező személyek tényleges számától függ (lásd ebben az értelemben: 2011. október 4-i Football Association Premier League és társai ítélet, C-403/08 és C-429/08, EU:C:2011:631, 109. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat), valamint a zeneművek felhasználásának a szóban forgó rendezvény szempontjából való jelentőségére tekintettel.

42 Másodszor, ami a szervezők arra irányuló erőfeszítéseit illetően, hogy a fesztivál „teljes élményt” nyújtson, valamint a rendelkezésre álló infrastruktúrát, illetve az előadóművészek minőségét illetően, nem zárható ki – ahogyan arra a Weareone.World és a Wecandance hivatkozik –, hogy az ilyen beruházások hatással lehetnek a kérhető belépődíjakra, ennélfogva a SABAM által jogszerűen követelhető díj mértékére.

43 Mindazonáltal e körülmény nem kérdőjelezheti meg a jelen ítélet 39. pontjában felidézett ítélkezési gyakorlatból levont következtetést.

44 Egyrészt ugyanis, ahogyan arra a főtanácsnok indítványának 63. és 68. pontjában lényegében rámutatott, ezt az ítélkezési gyakorlatot a közös jogkezelő szervezetek által a felhasználókra nézve a bruttó forgalmuk alapján megállapított díjtáblázatok tekintetében alakították ki, anélkül hogy levonták volna a szolgáltatásaik keretében kifizetett összes költséget, annak ellenére, hogy e forgalom nem elhanyagolható mértékben függhet a védett zeneművek felhasználásán kívüli tényezőktől. Így a jelen ítélet 42. pontjában említettekhez hasonló tényezők önmagukban nem zárják ki a közös jogkezelő szervezetnek fizetendő díjaknak az ilyen díjtáblázat alapján történő kiszámítását, amennyiben ez utóbbi figyelembe veszi az összes releváns körülményt, különösen a jelen ítélet 41. pontjában hivatkozott ítélkezési gyakorlatban említett körülményeket.

45 Másrészt az említett tényezők közül különösen nehéznek bizonyulhat objektív módon meghatározni azokat az egyedi elemeket, amelyek nincsenek összefüggésben az előadott zeneművekkel, és ebből következően a közös jogkezelő szervezet szolgáltatásával, vagy akár ugyanilyen módon számszerűsíteni azok gazdasági értékét, valamint azoknak a szóban forgó fesztiválokra szóló jegyek értékesítéséből származó bevételre gyakorolt hatását.

46 Végeredményben annak előírása, hogy a közös jogkezelő szervezet minden esetben köteles figyelembe venni az ilyen, különösen heterogén és szubjektív elemeket a védelem alatt álló zeneművek felhasználásáért fizetendő díjtáblázat meghatározásakor, és hogy konkrétan megvizsgálja azokat, annak

terhe mellett, hogy e díjtáblázat esetlegesen az EUMSZ 102. cikk értelmében vett visszaélésnek minősül, maga után vonhatja a szerződések kezelésével és a szerzői jog által védett zeneművek felhasználása ellenőrzésével járó költségek aránytalan növekedését.

47 Ebből következik, hogy önmagában nem minősül az EUMSZ 102. cikk értelmében vett visszaélésszerű magatartásnak az, ha valamely közös jogkezelő szervezet olyan díjtáblázatot alkalmaz, amelyben a szerzői jogdíjakat a belépőjegyek értékesítéséből származó bruttó bevételen alapuló díj alapján számítják ki, anélkül hogy e bevételekből le lehetne vonni az ilyen események szervezéséhez kapcsolódó összes költséget.

48 A fenti megfontolások ellenére, ahogyan az a jelen ítélet 28. és 29. pontjában szerepel, az, hogy egy közös jogkezelő szervezet a belépőjegyek értékesítéséből származó bruttó bevételen alapuló díjtáblázatot alkalmaz, az említett cikkben foglalt tilalom hatálya alá tartozhat, ha az e táblázat alapján ténylegesen megállapított díj mértéke nem áll észszerű kapcsolatban a nyújtott szolgáltatás gazdasági értékével, amit a nemzeti bíróságnak kell meghatározni az előtte folyamatban lévő ügy fényében és az ügy összes körülményének figyelembevételével, ideértve a megállapított díj mértékét, és azon bevételeket, amelyek alapján e mértéket meghatározták.

49 Másodsorban a kérdést előterjesztő bíróság arra keresi a választ, hogy az EUMSZ 102. cikk értelmében vett erőfölénnyel való visszaélésnek minősül-e az, ha a közös jogkezelő szervezet olyan díjtáblázaton alapuló díjat vet ki a zenei rendezvények szervezőire, amelyben az 1/3–2/3 szabályban előírthoz hasonló sávos átalányrendszert alkalmaznak annak meghatározásához, hogy ezen művek milyen arányban szerepelnek e jogkezelő repertoárjában.

50 Ahogyan azt a Bíróságnak már volt alkalma hangsúlyozni, a közös jogkezelő szervezet által alkalmazott díjnak figyelembe kell vennie a szerzői jogi védelem alatt álló zeneművek ténylegesen felhasznált mennyiségét (lásd ebben az értelemben: 2008. december 11-i Kanal 5 és TV 4 ítélet, C-52/07, EU:C:2008:703, 39. pont; 2009. július 16-i Der Grüne Punkt – Duales System Deutschland kontra Bizottság ítélet, C-385/07 P, EU:C:2009:456, 143. pont).

51 E tekintetben a jelen ügyben meg kell állapítani, hogy a 211-es díjszabás bizonyos mértékben figyelembe veszi a szerzői jogi védelem alatt álló zeneművek ténylegesen előadott mennyiségét, mivel – ahogyan az a jelen ítélet 12. pontjában szerepel – az 1/3–2/3 szabály lehetővé teszi a fesztivál szervezője számára, hogy az alapdíjból átalányengedményben részesüljön a SABAM repertoárjából származó, az esemény során ténylegesen előadott zeneművek aránya alapján.

52 Ennek pontosítását követően a Bíróság ítélkezési gyakorlatából az is kitűnik, hogy egy olyan díjtáblázat alkalmazása, amely figyelembe veszi a ténylegesen előadott zeneművek mennyiségét, visszaélésszerűnek minősülhet, ha létezik olyan más módszer, amely lehetővé teszi a ténylegesen előadott zeneművek pontosabb azonosítását és számszerűsítését, és e módszer anélkül alkalmas ugyanazon jogszerű cél – vagyis a szerzők, zeneszerzők és zeneműkiadók érdekeinek védelme – elérésére, hogy aránytalanul növelné a szerződések kezelésének és a védett zeneművek felhasználása ellenőrzésének költségeit (lásd ebben az értelemben: 2008. december 11-i Kanal 5 és TV 4 ítélet, C-52/07, EU:C:2008:703, 40. pont).

53 Márpedig úgy tűnik, hogy az 1/3–2/3 szabály csak nagyon pontatlanul veszi figyelembe a SABAM repertoárjából származó, ténylegesen előadott zeneművek mennyiségét. Ahogyan ugyanis arra a Wecandance, a Weareone.World és a Bizottság rámutatott, e szabály hatása az, hogy a SABAM szinte szisztematikus módon olyan bevételekhez jut, amelyek jelentősen magasabbak lehetnek az ténylegesen előadott mennyiségnek megfelelő bevételeknél.

54 A SABAM e tekintetben azzal érvel, hogy a jelenlegi azonosítási technológia nagyon költséges, és többletköltségekkel járna azon kötelezettség, hogy pontosabban azonosítsa már az észlelés szakaszában a repertoárjának a szervezők által felhasznált részét.

55 Ahogyan az a jelen ítélet 29. pontjából következik, a nemzeti bíróság feladata, hogy az előtte folyamatban lévő konkrét ügy fényében és az ügy összes körülményének figyelembevételével – ideértve az alapügyben szereplőhöz hasonló ügyben a szóban forgó közös jogkezelő szervezet repertoárjába tartozó művek felhasználására vonatkozóan elé terjesztett adatok rendelkezésre állásának és megbízhatóságának, valamint a létező technológiai eszközöknek a figyelembevételét – ellenőrizze, hogy létezik-e olyan más módszer, amely lehetővé teszi e felhasználás pontosabb azonosítását és számszerűsítését, a jelen ítélet 52. pontjában említett feltételek fényében.

56 A jelen ügyben úgy tűnik, hogy több tényező is igazolja a SABAM azon lehetőségét, hogy ilyen más módszert alkalmazzon, aminek megvizsgálása azonban a kérdést előterjesztő bíróság feladata.

57 Ugyanis először is rá kell mutatni arra, hogy az 1/3–2/3 szabály az alkalmazásához az előadott műveknek a SABAM repertoárjából származó részének pontos meghatározását követeli meg, mivel e szabályt a SABAM csak akkor alkalmazza – ahogyan arra a jelen ítélet 12. pontja emlékeztet –, ha a szervező meghatározott határidőn belül közölte vele a szóban forgó rendezvényen ténylegesen előadott művek listáját annak érdekében, hogy lehetővé tegyék a SABAM számára annak meghatározását, hogy az előadott művek egyharmadánál vagy kétharmadánál kevesebb származik a SABAM repertoárjából. Márpedig egy ilyen lista főszabály szerint lehetővé teszi a SABAM repertoárjából származó, előadott művek arányának még pontosabb meghatározását.

58 Másodszor a Wecandance és a Weareone.World technológiai fejlődésről számolt be, többek között a zenefelismerő programok fejlesztése terén, amelyek lehetővé teszik a SABAM repertoárjából származó, előadott művek pontos azonosítását. Márpedig nem zárható ki, hogy az ilyen technológiai eszközök képesek az előadott művek pontosabb azonosítására és számszerűsítésére.

59 Végül harmadszor, a Weareone.World a SABAM által jóváhagyott, előadott művek azonosításának és számszerűsítésének más módjaira is hivatkozott a 211-es díjszabás más változataiban, mint például egy engedélyezett ellenőrző vállalkozás igénybevétele, vagy akár az 1/3–2/3 szabály ideiglenes helyettesítése egy olyan szabállyal, amely lehetővé teszi a SABAM repertoárjából származó művek arányának pontosabb figyelembevételét.

60 A fenti megfontolások összességére tekintettel az előterjesztett kérdésre azt a választ kell adni, hogy az EUMSZ 102. cikket úgy kell értelmezni, hogy nem minősül az e cikk értelmében vett erőfölénnyel való visszaélésnek, ha a valamely tagállamban tényleges monopóliummal rendelkező közös jogkezelő szervezet a zeneművek nyilvánossághoz közvetítésének jogát illetően olyan díjtáblázatot alkalmaz a zenei rendezvények szervezőire, amelyben:

– egyrészt a szerzői jogdíjakat a belépőjegyek értékesítéséből származó bruttó bevételre alkalmazott díj alapján számítják ki, anélkül hogy e bevételekből le lehetne vonni a fesztivál szervezéséhez kapcsolódó összes olyan költséget, amely nem áll kapcsolatban az ott teljesített zeneművekkel, amennyiben az adott ügy összes releváns körülményére tekintettel a közös jogkezelő szervezet által az e díjtáblázat alapján ténylegesen kivetett díjak nem minősülnek túlzottnak, tekintettel többek között művek felhasználásának jellegére és körére, az e felhasználás által generált gazdasági értékre és a közös jogkezelő szervezet által nyújtott szolgáltatás gazdasági értékére, aminek megvizsgálása a nemzeti bíróság feladata,

– másrészt sávos átalányrendszert alkalmaznak annak érdekében, hogy az előadott zeneművek közül meghatározzák az e jogkezelő szervezet repertoárjába tartozó hányadukat, amennyiben nincs más olyan módszer, amely lehetővé tenné e művek felhasználásának pontosabb azonosítását és számszerűsítését, és amely alkalmas lenne ugyanezen jogszerű cél – vagyis a szerzők, zeneszerzők és zeneműkiadók érdekeinek védelme – elérésére, anélkül hogy aránytalanul növelné a szerződések kezelésének és a védett zeneművek felhasználása ellenőrzésének költségeit; a nemzeti bíróság

feladata ennek megvizsgálása az előtte folyamatban lévő konkrét ügy fényében és az ügy összes releváns körülményének figyelembevételével, ideértve az elé terjesztett adatok rendelkezésre állásának és megbízhatóságának, valamint a létező technológiai eszközöknek a figyelembevételét.

A költségekről

61 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (ötödik tanács) a következőképpen határozott:

Az EUMSZ 102. cikket úgy kell értelmezni, hogy nem minősül az e cikk értelmében vett erőfölénnyel való visszaélésnek, ha a valamely tagállamban tényleges monopóliummal rendelkező közös jogkezelő szervezet a zeneművek nyilvánossághoz közvetítésének jogát illetően olyan díjtáblázatot alkalmaz a zenei rendezvények szervezőire, amelyben:

– **egyrészt a szerzői jogdíjakat a belépőjegyek értékesítéséből származó bruttó bevételre alkalmazott díj alapján számítják ki, anélkül hogy e bevételekből le lehetne vonni a fesztivál szervezéséhez kapcsolódó összes olyan költséget, amely nem áll kapcsolatban az ott teljesített zeneművekkel, amennyiben az adott ügy összes releváns körülményére tekintettel a közös jogkezelő szervezet által az e díjtáblázat alapján ténylegesen kivetett díjak nem minősülnek túlzottnak, tekintettel többek között a művek felhasználásának jellegére és körére, az e felhasználás által generált gazdasági értékre és a közös jogkezelő szervezet által nyújtott szolgáltatás gazdasági értékére, aminek megvizsgálása a nemzeti bíróság feladata,**

– **másrészt sávos átalányrendszert alkalmaznak annak érdekében, hogy meghatározzák az előadott zeneműveknek az e jogkezelő szervezet repertoárjába tartozó hányadát, amennyiben nincs más olyan módszer, amely lehetővé tenné e művek felhasználásának pontosabb azonosítását és számszerűsítését, és amely alkalmas lenne ugyanezen jogszerű cél – vagyis a szerzők, zeneszerzők és zeneműkiadók érdekeinek védelme – elérésére, anélkül hogy aránytalanul növelné a szerződések kezelésének és a védett zeneművek felhasználása ellenőrzésének költségeit; a nemzeti bíróság feladata ennek megvizsgálása az előtte folyamatban lévő konkrét ügy fényében és az ügy összes releváns körülményének figyelembevételével, ideértve az elé terjesztett adatok rendelkezésre állásának és megbízhatóságának, valamint a létező technológiai eszközöknek a figyelembevételét.**

Aláírások